

01
2012

letnik III

brezplačnik Pokrajinskega muzeja Celje
in Muzeja novejšje zgodovine Celje
ISSN 1855-8631

CELJSKE MUZEJSKE NOVICE

130^{LET} Pokrajinski muzej Celje

Pokrajinski muzej Celje bo 130. obletnico delovanja obeležil s postavitvijo stalne razstave »Grofje Celjski« v obnovljenem Knežjem dvoru.

Foto: Darja Jan

JUMUM: Obrazi operete

V Muzeju novejšje zgodovine Celje bomo 14. aprila odprli razstavo Obrazi operete; v sodelovanju s Hišo kulture bo sledil pester glasbeni vikend, razstava pa bo na ogled do jeseni 2012.

>> 3

Foto: ZDC

Dr. Janez Cvirn

Kako dr. Janez Cvirn, odličen poznavalec celjske zgodovine in strokovnjak za zgodovino slovenskega, pa tudi širšega evropskega prostora ter obenem nekdanji muzealec, gleda na vlogo muzejev v današnji družbi?

>> 5

Foto: Tomaz Lauko

Kristogram

V Pokrajinskem muzeju Celje hranimo redek primerek kristograma, s katerim bomo letos jeseni sodelovali v Milanu na razstavi ob 1700-letnici Milanskega edikta. Z njim je cesar Konstantin priznal krščanstvo.

>> 4

Muzeji v svetu globalnih sprememb

mag. Tanja
Roženberger
Šega,
direktorica
Muzeja novejšje
zgodovine
Celje

Foto: Sherpa

Muzeji v svetu globalnih sprememb – novi izzivi, nove pobude je nosilna tema letošnjega leta in mednarodnega muzejskega dne 2012, ki ga že od leta 1977 organizira Mednarodni muzejski svet ICOM-a. Tema umešča naše delo in našo misel v dinamiko in težnje globalnega sveta, njegovega utripa, potreb in pričakovanj ter poudarja in opozarja na mnoge priložnosti, ki jih lahko in moramo prepoznati v sodobni muzejski teoriji in praksi. Izbrana tema nam potrjuje, da delujemo in ustvarjamo v sedanjem času, katerega del smo, da delujemo in ustvarjamo v prostoru, ki ga skupaj gradimo in sooblikujemo, da smo del družbe, s katero komuniciramo in z njo vzpostavljamo dialog. Ta holistični pristop, predvsem pa razumevanje naše aktivne vloge sta ključnega pomena za pravilno smer muzejskega razvoja. Vendar ni dovolj, da aktivno vlogo prepoznavamo in ozaveščamo le v strokovnih krogih, postala naj bi tudi spoznanje naše širše slovenske družbe. Ta poudarek je še toliko glasnejši ravno v času, ki je za kulturo vedno manj vzpodbuden.

Svet globalnih sprememb ponuja muzejem nove razstavne fabule z aktualnim in angažiranim akcentom in nujno kontekstualizacijo razstavljenih vsebin. Sodobne informacijske tehnologije tudi muzejem ponujajo številna komunikacijska orodja za njihovo ažurno dvosmerno komunikacijo, obenem pa sprožajo povsem nove oblike muzejskega dela. Uporaba novih tehnologij je nepogrešljiva pri raziskovalnem delu, komunikaciji in interpretaciji razstavnih vsebin in pri vsestranski komunikaciji muzeja z družbo in svojimi uporabniki.

Tem usmeritvam sledimo tudi v Muzeju novejšje zgodovine Celje, kjer smo za leto 2012 oblikovali zanimiv in raznovrsten program, s katerim bogatimo in osmišljamo našo preteklost, sedanost in prihodnost.

Danes Grofje Celjski ...

Stane Rozman,
direktor
Pokrajinskega
muzeja Celje

Foto: Gregor Katič

Celjani smo za svoj občinski praznik izbrali 11. april, dan, ko je Friderik II. Celju izročil mestne pravice. Naselbina, ki je zrasla na temeljih mogočne Celeie, se je tako tudi formalno po pomenu izenačila z ostalimi slovenskimi kraji, ki so mestne pravice dobili veliko pred Celjem. Čeprav smo v Celju ponosni na celjsko gospodo, pa neke velike ljubezni in zaupanja med Celjani in Celjskimi ni bilo. Spomnimo se, kako so bili Celjani naklonjeni Veroniki Deseniški v njenem brezupnem spopadu z mogočnim Hermanom II. Tudi Friderik II, ki je mestu izročil mestne pravice, je za vsak slučaj v eni izmed hiš obdržal svojo orožarno. Knežji dvor je bil tako proti zahodu kot tudi proti vzhodu (mestu) obdan z obrambnim jarkom in obzidjem, da bi se njegovi prebivalci počutili varne.

Pa vendar so danes Celjski zaščitni znak Celja. Mesto se v promocijske namene predstavlja kot Knežje mesto, v turistični ponudbi se vse bolj uveljavlja dediščina Celjskih – tako Stari grad kot tudi Knežji dvor. Še posebej slednji je v zadnjem času še kako aktualen. Potem ko smo v letu 2009 odprli razstavišče Celeia – mesto pod mestom, se je obisk iz leta v leto povečeval, s tem pa tudi zanimanje za Celjske. V muzeju nam je bilo kar nerodno odgovarjati, kdaj bomo zopet postavili na ogled razstavo o Celjskih grofih. Danes lahko z gotovostjo trdimo, da bo to že letos jeseni. Takrat bo Celje dobilo nov muzej, grofje Celjski pa se bodo po dobrih petih stoletjih in pol vrnili domov v Knežji dvor. Stare zamere bodo pozabljene in Celje bo vsaj na turističnem področju dobilo nov zagon.

m n z r

muzejnovejšjezgodovine|celje

Muzej novejšje zgodovine Celje

Prešernova ulica 17, Celje
stalna razstava **Živeti v Celju, Otroški muzej Hermanov brlog, Zobozdravstvena zbirka Fotografski atelje Josipa Pelikana**, Razlagova ulica 5, Celje
Odprto: torek–petek od 9.00 do 17.00 ure (Fotografski atelje do 13.00 ure), sobota od 9.00 do 13.00 ure, nedelja in prazniki od 14.00 do 18.00 ure
Zaprto: ob ponedeljkih, 1. in 2. januar, velikonočna nedelja, 1. in 2. maj, 1. november, 25. in 31. december
Stari pisiker, Prešernova ulica 20, Celje
Klobučarska delavnica, Glavni trg 17, Celje (oboje: ogled po predhodni najavi)
www.muzej-nz-ce.si

Razstavišče Stara grofija, Muzejski trg 1, Celje
Stalne razstave: **Kulturno in umetnostnozgodovinska razstava, Lapidarij**
Občasne razstave: **Alma M. Karlin – poti, Svetišča paleolitskih lovcev – Potočka zijalka in Divje babe**

Odprto: marec–oktober; torek–nedelja od 10.00 do 18.00 ure

Zaprto: ob ponedeljkih in praznikih

Razstavišče Knežji dvor, Trg Celjskih knezov 8, Celje

Stalna razstava: **Celeia – mesto pod mestom**
Občasna razstava: **Kelti na Celjskem**

Odprto: ogled možen za najavljene skupine in ob sobotnih organiziranih vodstvih
www.pokmuz-ce.si

CELJSKE MUZEJSKE NOVICE

marec, 2012

ISSN 1855-8631

Izdajatelj: Muzej novejšje zgodovine Celje in Pokrajinski muzej Celje

Odgovorna urednika: mag. Tanja Roženberger Šega in Stane Rozman

Glavna urednica: dr. Marija Počivavšek

Uredniški odbor: dr. Tone Kregar, dr. Marija Počivavšek, Stane Rozman, mag. Tanja Roženberger Šega, Aleš Stopar, Damir Žerič

Oblikovna zasnova: Metka Vehovar Piano, Inspiro d.o.o.

Računalniški prelom: PR design

Lektoriranje: Špela Kregar

Naklada: 14.000

Tisk: Dikplast, Celje

Časopis Celjske muzejske novice je brezplačnik, ki izhaja dvakrat letno in je namenjen seznanjanju najširše javnosti z delom muzejev.

Celjska muzeja objavljata svoje zbirke na KAMRI

Kliknite na www.kamra.si.

Pokrajinski muzej Celje ter Muzej novejšje zgodovine sta na Kamri objavila že kar nekaj digitalnih zbirk. Kamra je spletni portal, spletno mesto, ki na enem mestu ponuja dostop do digitaliziranih vsebin, polnih besedil, programov in projektov s področja kulturne dediščine Slovenije. Objekti oz. entitete so predstavljene kot zgodbe, ki prikazujejo izbrani dogodek, osebo ali pojav. Dodani so multimedijski elementi, kot so foto galerije, glasba, zvok, gibljive slike, tridimenzionalni viri. Vsaka zgodba ima kazalo, povezave na sorodne vsebine v portalu, nosilec zapisa, partnerje zapisa in kontaktne osebe. **R. O.**

Razstava Obrazi operete

Udeleženci muzeološkega simpozija Glasba kot muzejski predmet ob otvoritvi razstave v Eggenfeldnu, januar 2012.

Evropski projekt JUMUM, ki govori o glasbenem ustvarjanju in poslanstvu glasbe, vlogi operete v preteklosti in prihodnosti in še o čem, končno prihaja tudi v Slovenijo! Po otvoritvi razstave v partnerskih mestih, avstrijskemu Bad Ischlu in nemškemu Eggenfeldnu, bomo v Muzeju novejšje zgodovine Celje ob zaključku projekta, 14. aprila, svečano odprli razstavo Obrazi operete, v sodelovanju s Hišo kulture pa bo cel vikend potekal pester glasbeni program, ubran na temo mladi – glasba – muzej. Vabljeni! **T. R. Š.**

Pelikan in Celje

Razstava, ki smo jo v Fotografskem ateljeju Josipa Pelikana odprli 8. februarja, je predstavitev fotografij mesta Celje skozi leta ustvarjanja mojstra Pelikana (1920 -1960). Na ogled so posnetki Savinje, ki je spreminjala tok svoje poti zaradi gradnje novega mostu, mestnih parkov, ki so se umaknili blokom in pozidavam, Starega gradu v petdesetih letih, ko je za obnovo ponovno oživel, pa tudi cerkva, ki so izgubile za večno. Razstavo spremlja tretja knjiga: Josip Pelikan – Kronist mesta Celje, v kateri je širši izbor fotografij mesta ob Savinji v omenjenem obdobju. **A. R.**

Fotografski atelje Josipa Pelikana.

Svetila

V temi noči je bila človeku luč žarek upanja. Da bi razsvetlil temo, je uporabljal materiale, ki so bili dostopni v okolici njegovega doma. Vir svetlobe so bila ognjišča, oljenke, trske, bakle, sveče, petrolejke in plinske ter električne luči. V svetilih se je odražal socialni status posameznika. Bogastvo oblik, materialov in oblikovanja svetil kaže na to, kako so različni načini osvetljevanja vplivali na življenje ljudi doma, na cesti in pri delu ter na čaščenje, običaje in praznovanja nekaterih praznikov. Razstava svetil iz zbirk PMC bo na ogled v lapidariju Stare grofije. **J. R.**

Oljenka, Celje, 4.–6. stoletje.

Oborožitev keltskih vojščakov ponovno na ogled

Razstava »Kelti na Celjskem« začasno ponovno na ogled v Pokrajinskem muzeju Celje.

Keltski Tavrski so se v naše kraje priselili po letu 300 pr. n. št. Njihov vpliv na staroselce je bil velik, saj se je postopoma uveljavilo denarno gospodarstvo, spremenil se je način bojevanja, napredovali sta obdelava kovin in izdelava lončenine na vretenu. Bili so mojstri obdelave železa in vlivanja bronca, odlični pri proizvodnji steklenih in emajliranih izdelkov. Neizčrpno je njihovo oblikovno bogastvo nakita, orožja, orodja in posodja. **D. P.**

Vrnitev domov

Pokrajinski muzej Celje je grofom Celjskim vseskozi namenjal veliko pozornosti. V šestdesetih letih preteklega stoletja jim je posvetil spominsko sobo in bil takrat eden

Pečnica s Knežjega dvora.

od redkih muzejev, ki je opozarjal na vlogo srednjeveškega plemstva v slovenskem prostoru. Sledila je občasna razstava v letu 1999. Tudi letošnje praznovanje 130. obletnice muzeja je v znamenju Celjskih; jeseni bomo odprli stalno razstavo »Grofje Celjski« v obnovljenem Knežjem dvoru, palači, ki so jo v letih vzpona zgradili Celjski sami. Vabljeni na obisk v njihovo novo-staro domovanje. **R. F. G.**

Hiroshiga – mojster podob minljivega sveta

V grafični zbirki Pokrajinskega muzeja Celje hranimo odlično zbirko japonskih lesorezov. Med njimi izstopa serija petinpetdesetih listov s pogledi na 53 postaj Tokaida. Tokaido predstavlja pot ob vzhodni morski obali med starim imperialnim glavnim mestom Kyotom in Edom, današnjim Tokiom. Ob glavni poti fevdalne Japonske, katere dolžina je bila okoli tristo kilometrov, je bilo 53 postaj, kjer so se potniki lahko okrepčali in spočili. Večina jih je potovala peš, razen uradnih slov, ki so se posluževali konjev. Potovanje je ponavadi trajalo dva tedna, včasih pa se je zaradi vremenskih težav raztegnilo tudi na mesec ali več.

Serija Tokaido je zrelo delo umetnika Anda Utagawe Hiroshige (1797–1858). Triinpetdeset slavnih pogledov na 53 postaj je upodobil večkrat. Muzejska edicija iz leta 1855 predstavlja edino v Sloveniji v celoti ohranjeno serijo, izdano še za časa Hiroshigovega življenja. Serijo je založil Tsutaya in je glede na format odtisov znana pod imenom vertikalna ali »tate-e« Tokaido. V muzejski zbirki japonskih lesorezov hranimo še tri primerke Hiroshigove prve, najstarejše serije Tokaida iz let 1833–1834, ki jo je založil Hoeido. Ando Hiroshige sodi med najbolj znane umetnike t. i. Ukiyo-e slikarstva, ki je močno

Ando Hiroshige, Pogled na Ishiyakushi, barvni lesorez, 1855.

vplivalo na evropske umetnike, kot sta Monet ter Van Gogh, in ruske umetnike 20. stoletja. V preteklosti je muzej lesoreze predstavil javnosti na številnih razstavah. 10. maja 2012 bomo v počastitev dvajsetletnice diplomatskih stikov med Republiko Slovenijo in Japonsko pripravili v muzeju predavanje z naslovom Ando Utagawa Hiroshige – mojster podob minljivega sveta. **TATJANA BADOVINAC**

Sejna dvorana po prenovi.

Prenova magistrata pred 110 leti

Na današnji Prešernovi ulici je v stavbi z renesančnim jedrom in klasicističnim pročeljem med leti 1830 in 1953 domoval celjski magistrat. Leta 1902 so se lotili prenove magistratnega poslopja.

Uredili so novo stopnišče, stene v prvem nadstropju okrasili z velikimi portreti Habsburžanov, pred občinsko sejno dvorano pa umestili portret Marije Terezije v umetniško izrezljanem okvirju. Sámno dvorano so uredili

v stilu nemške renesanse: strop, okrašen s štukaturo, so pobarvali v modro in zeleno in ga poslikali s celjskim grbom in štajerskim panterjem. Sredi stropa so obesili mogočen plinski lesteneč. Na eno stran dvorane so postavili podij s pisalnimi mizami za župana, njegovega namestnika in referente, na drugo pa veliko, na eni strani odprto mizo za občinske odbornike. Tudi stranice iz olivno zelenega usnja so okrasili z mestnim grbom in štajerskim panterjem. Po tleh so položili parket in v kot postavili lepo peč.

Poleg sejne dvorane so preuredili tudi druge prostore v magistratu; uredili so pisarno župana in pisarno tajnika mestnega urada. Stene v županovi pisarni so obarvali v zelenozlato barvo, strop pa okrasili s štukaturo. Pisarno so opremili z dvema pisalnima mizama z izrezljanim mestnim grbom, kotno garnituro ter omaro in veliko odlagalno mizo. Uredili so še nekatere druge prostore, na magistratni balkon pa pritrčili mestni grb. Tako preurejene prostore magistrata so svečano odprli 7. junija 1903.

V naslednjih letih večjih sprememb v stavbi ni bilo, le med prvo svetovno vojno so po naročilu občinskega odbora odstranili stolp nad uro. Tako urejeno magistratno poslopje je dočakalo konec monarhije in začetek nove, jugoslovanske države. **MARIJA POČIVAVŠEK**

Kristogram

Kristogram je bil del zgodnjekrščanske cerkvene opreme, bronastega lestenca, ki je verjetno osvetljeval veliko celejsko baziliko. Sklepamo, da so verniki v nemirnih časih ob koncu 4. stoletja iz nje pobrali vse zaklade, ki so jih lahko na hitro prenesli na le dobre tri kilometre oddaljeno začasno pribežališče na Vipoti.

Lesteneč je bil sestavljen iz močne verige, narejene iz sodčkastih in esastih členov, in vsaj dveh kristogramov, morda pa je vseboval tudi ploščo z imenom darovalca. En kristogram je cel, od drugega pa je bilo najdenih nekaj odlomkov.

Celi ima premer 28,2 cm in na zgornjem in spodnjem delu ušesce za pritrnitev na verigo. Zunanji rob je okrašen z bisernim nizom. Ob njem so na šestih mestih pari majhnih luknjic za zakovice, s katerimi je bilo na kristogram pritrjenih šest ploščatih ročic v obliki stiliziranega delfina. Na rep vsakega delfina je bila prikovana vodoravna pločevinasta zanka, v katero je bila vstavljena steklena posodica z oljem. V notranjem polju kristograma je Kristusov monogram, ki ga sestavljata črki X in P, grško χ (hi – beri kh) in ρ (ro – beri r). Ti dve črki sta na začetku besede Khristos (križani), kot so imenovali Jezusa. Poleg njiju sta v srednjih dveh poljih tudi α (alfa) in ω (omega), prva in zadnja črka grške abecede, ki prav tako simbolizirata krščanstvo, saj je po Janezovem razodetju bog alfa in omega, začetek in konec.

Kristusovo ime se je upodabljalo kot monogram, ki so ga upodabljali na sarkofagih, bogoslužnem posodju, svečnikih, lestencih itd.

Ostanki bronastega lestenca s kristogramoma sodijo med najstarejše pričre krščanstva na našem ozemlju. **DARJA PIRKMAJER**

Kristogram iz Vipote nad Pečovnikom, konec 4. st.

Dr. Janez Cvirn

Muzeji niso varuhi narodnega grala

»Muzeji so prepogosto v službi nacionalne mitologije, ki je še vedno preveč prisotna v muzejskih postavitvah, zlasti tistih obsežnejših in odmevnejših. Menim, da muzeji niso in ne smejo biti varuhi nacionalnega grala, ampak je, nasprotno, njihova vloga predvsem v razbijanju mitov, popačenih podob in prikrojenih resnic.«

Kot vrhunskemu strokovnjaku za zgodovino slovenskega, pa tudi širšega evropskega prostora in obenem nekdanjemu muzealcu velja dr. Janezu Cvirnu nedvomno prisluhniti. Tudi zato, ker njegova kritika nikoli ni brez argumentov, ker mu ni težko pohvaliti marsikaterega muzealskega dosežka in ker govori na podlagi lastnih spoznanj in bogatih izkušenj. Kot mladi celjski zgodovinar se je po diplomu v zgodnjih osemdesetih letih 20. stoletja najprej zaposlil v Zgodovinskem arhivu Celje. Tam se je dodobra seznanil z arhivskim gradivom, in to ne le kot profesionalni arhivist, ki za gradivo skrbi in ga ureja, temveč tudi kot uporabnik – raziskovalec, ki na podlagi arhivskih zapisov oživlja, dopolnjuje in oblikuje svoje in posledično tudi naše vedenje in predstavo o preteklosti. Čeprav je bil v arhivu zaposlen razmeroma kratek čas, pa se še vedno dobro spominja, katere fonde je urejal. In kako je, denimo, z obdelavo gradiva Westnove tovarne dobil jasnejšo sliko o razsežnostih modernizacijskih tokov na Celjskem – predvsem o industrializaciji in urbanizaciji, ki sta omogočili, da se je ob meščanskem Celju konec 19. stoletja začelo razvijati delavsko Gaborje, od koder korenine vleče tudi sam.

Leta 1985 je postal prvi kustos pedagog Pokrajinskega muzeja v Celju. Rad se spominja prijetnega vzdušja v kolektivu z arheologinjo Vero Kolškovo na čelu, kot tudi dela za otroke – vse od malčkov iz vrta do srednješolskih mladostnikov, ki jim je zgodovino skušal približati na razumljiv in všečen način ter v njih prebuditi interes in ljubezen do kulturne dediščine. Ob pedagoškem delu je tudi ogromno raziskoval, študiral in pisal in še danes je prepričan, da je znanstveno-raziskovalno delo muzejskih delavcev eden izmed predpogojev dobrih razstav in uspešnega muzealstva nasploh. »Ne moreš namreč zgolj pogrevati starih stvari in se zanašati na znanje od drugod. Če hočeš postaviti dobro, zanimivo in aktualno razstavo, se moraš v prvi vrsti opreti na lastna raziskovalna spoznanja in ugotovitve.«

Ker je s svojim znanstvenim delom hitro presegel lokalne okvire, se je leta 1991 – kmalu po hudi poplavi v Celju, med katero je skupaj

Foto: Zgodovinsko društvo Celje

Dr. Janez Cvirn kot gost kavarniškega večera v MnZC.

s kolegi še reševal muzejske predmete –, odzval povabilu Oddelka za zgodovino Filozofske fakultete, kjer je ostal do danes. Že več kot desetletje je redni profesor za zgodovino Slovencev v 19. stoletju, avtor številnih monografij, razprav in prispevkov, čigar znanstveni ugled seže tudi preko slovenskih meja. Še vedno velja za najboljšega poznavalca celjske zgodovine, pri čemer je še posebej temeljito raziskal procese nacionalnega oblikovanja v 19. stoletju ter nemško-slovenske odnose in spore, ki so temu sledili. Po njegovi knjižni predlogi Kri v luft, čreva na plot je bil pred leti posnet odličen dokumentarec, ki je jasno predstavil kompleksno nacionalno problematiko celjske preteklosti. Nanjo je pravi Cvirn, treba gledati celovito in večplastno ter presegati zakoreninjene predsodke. »Po drugi strani pa nekdanji metodološki nacionalizem, ki je nekritično povzdigoval lastno narodno zgodovino in dediščino, danes vse bolj nadomešča metodološki globalizem, ki poskuša zmanjšati pomen nekdanjih nacionalnih konfliktov«. Oba pristopa sta napačna, saj nas s poenostavljanjem oddaljujeta tako od dejanskega razumevanja preteklosti kot tudi

od objektivnega razmisleka o njej. Za Janeza Cvirna zgodovinopisje namreč nikoli ni bilo zgolj nizanje letnic in suhoparnih podatkov, pač pa izziv, kako z znanstvenimi metodami čim bolj spoznati in pojasniti življenje, pa tudi razmišljanje in čustvovanje ljudi v določenem času in prostoru. Ne le velikih zgodovinskih osebnosti, temveč tudi preprostih, pogosto anonimnih in na družbeno obrobje potisnjenih posameznikov in skupin.

Tudi iz tega razloga je v okviru Zgodovinskega društva Celje »zakrivil« nastanek revije Zgodovina za vse, ki že skoraj dvajset let na privlačen način osvetljuje vsebine iz socialne in kulturne zgodovine ter zgodovine vsakdanjega življenja, ki so bile dolgo neupravičeno zanemarjene. Kot njen urednik je k sodelovanju pritegnil najuglednejša imena slovenskega zgodovinopisja, obenem pa je dal priložnost mladim, še neveljavljenim raziskovalcem ter s svojo prijateljsko in nesebično mentorsko pomočjo pomagal vzgojiti in oblikovati vrsto zgodovinarjev mlajše generacije – tako kot to počne v predavalnici fakultete in kar je začel že kot prvi muzejski pedagog v Celju. **TONJE KREGAR**

Knjiga Novi trendi v svetovni muzeologiji je bila izdana v Celju!

Knjiga Novi trendi v muzeologiji avtorjev dr. Petra van Menscha in Léontine Meijer-van Mensch, priznanih muzeologov Reinwardtove akademije za muzeologijo iz Amsterdama, prinaša pregled sodobnih usmeritev in razmišljanj, ki jih pred muzeološko teorijo in prakso postavlja imperativ sodobne družbe.

Vsebine, zaokrožene v šestih poglavjih: Collection development and the concept of "dynamic collections", Learning and experience design, Participation, Performance measurement, Integrated heritage perspectives in Museum ethics, izhajajo iz poslanstev muzeja, odlikuje pa jih sodoben in svež

Foto: Léontine Meijer-van Mensch

Sodobna družba narekuje nove trende tudi v muzeologiji.

Izdelajmo pahljačo za vroče poletne dni

V Pokrajinskem muzeju Celje je že več kot dve leti na ogled občasna razstava Alma M. Karlin Poti, ki je v slovenskem prostoru vzbudila veliko zanimanja.

Alma Maksimiljan Karlin je bila pisateljica, poliglotka, teozofinja in svetovna popotnica. V času potovanja je skrbno opazovala svet okoli sebe in ob vrnitvi v Celje s sabo prinesla številne zanimive predmete. Danes lahko v zbirki občudujemo tudi številne pahljače, slikovito okrašene in iz različnih materialov. Poleti nam je pogosto vroče, zato vam predlagamo, da si v naši delavnici izdelate pahljačo. Obiščite nas. Najprej si bomo skupaj ogledali razstavo Alma M. Karlin Poti, kjer bomo lahko opazovali, kakšne pahljače so izdelovali po svetu. Na koncu pa bo vsak udeleženec izdelal svojo unikatno pahljačo, s katero si bo pomagal v prihajajočih poletnih dneh.

pogled nanje, usklajen s svetom sprememb, novih potreb in priložnosti, novih pobud in pričakovanj.

Knjiga je rezultat in nadaljevanje navdihujočega sodelovanja s Petrom in Léontine Mensch ter Šolo muzeologije Celje, ki deluje v okviru Muzeja novejšje zgodovine Celje. Slednji je v odgovornem imperativu do sodobnega slovenskega muzejskega okolja, v katerem je pereče pomanjkanje kontinuitete muzeoloških znanj, v Celju samoiniciativno organiziral nekaj muzeoloških delavnic z omenjenima avtorjema. Delavnica z naslovom »Current trends - future realities?«, ki je potekala leta 2007, se je osredotočila na sodobne izzive v muzeologiji, ki jih prinašajo možnosti uporabe novih tehnologij. V istem letu je sledila tema »Museums and identity« in vsebinsko posegla po enem ključnih in temeljnih vprašanj, ki govori o vlogi in poslanstvu muzejev v družbi. Tema »Prihodnost spominov« (2008) je razgrnila diskurz v prihodnost usmerjene perspektive muzejskega dela med njegovo teorijo in prakso ter etiko in metodiko dela v muzejih. Delavnica »Learning and exhibitions« (2009) pa je obravnavala razsežnosti muzejske komunikacije, participacije in interpretacije muzejskega gradiva v vedno aktualnem in bazičnem odnosu med muzeji in njihovo publiko in uporabniki.

Knjiga, v katero je poleg strokovnih vsebin vpletena tudi skupna pozitivna energija, nam z namenom odpirati nova muzeološka obzorja ponuja ideje in v nas sproža vprašanja in razmišljanja – s ciljem, da poiščemo odgovore nanje in tako sami, s svojim delom spreminjamo in razvijamo stroko.

TANJA ROŽENBERGAR ŠEGA

Cena delavnice je 3 EUR in vključuje voden ogled razstave Alma M. Karlin Poti ter potrebščine za izdelavo pahljače, ki jo udeleženci odnesejo domov. Udeleženci (po e-pošti) prejmejo tudi fotografije, ki nastanejo v času ogleda in delavnice. **RADA HRIBERŠEK**

Foto: Nataša Zmaher

Pahljače z Alminega potovanja.

Delam v muzeju: Preprečuje propad umetnin

Foto: Metka Pirc

Jasna Radšel.

Akademska slikarka Jasna Radšel že 14 let v Pokrajinskem muzeju dela kot muzejska restavratorka. Pogled v njeno delavnico odkriva pravo doživetje zgodovine. »Moja naloga je, da skušam zaustaviti proces staranja in propadanja umetnin ter izboljševati njihovo stanje tako v depojih kot v razstavnih prostorih,« pravi restavratorka. Med tem v roke nežno prijema predloge za srednjeveške freske, ki prikazujejo dogajanje na tržnici pred več kot pol tisočletja. Zraven počivajo slike na bakrenih ploščah iz 17. stoletja; pozornost pritegnejo folije, na katerih so natančno izrisane poškodbe nekega eksponata.

Z nekaj domišljije lahko rečemo, da je princip njenega dela še najbolj podoben medicini. Med drugim diagnosticira umetnine in dokumentira njihove poškodbe, izbere način restavriranja, opravi sondiranje, očisti predmet in še in še. »Vidite, tukaj so bile luknje, platno je bilo uničeno in slika porumenela,« pokaže na ogromno sliko sredi delavnice, kopijo italijanskega mojstra Carla Cignania, ki sicer krasi celjsko poročno dvorano.

Pri restavriranju tako premične kot nepremične dediščine sodeluje z muzejsko kustosinjo. Med slikami na platnu, lesu in kovini skupaj izbirata predmete, ki jih je treba najprej restavrirati. »Trudim se, da čim manj posegam v umetnine. Uporabljamo le materiale, ki so enaki originalnim. Je pa res, da restavrator potrebuje veliko časa in ne sme hiteti,« pove naša sogovornica. Ker delo v posameznih fazah zahteva sušenje, je treba biti potrpežljiv, a to se na koncu obrestuje.

Vesela sem, da likovnim stvaritvam z restavratorskimi posegi podaljšam življenje in jim vrnem nekdanji sijaj in živost. **METKA PIRC**

Pokrajinski
muzej Celje

Trg Celjskih
knezov 8,
Celje

**ROJSTNI DAN
V ANTIČNI
CELEJI**

PRAZNUJTE ROJSTNI DAN
KOT STARI RIMLJANI,
V RIMSKI OBLEKI IN
RIMSKEM AMBIENTU!

www.pokmuz-ce.si
muzej@pokmuz-ce.si
T 03 42 80 962

Celeia Cilli Celje
Damir Žerič 20,00 EUR
(trda vezava)
16,00 EUR (mehka vezava)

Rimski prstan
Srebro s pozlato, aventurin
64,00 EUR
Rimski uhani
Srebro s pozlato, aventurin
64,00 EUR

Magnetki, različni motivi
2,90 EUR

Almin pomlajevalni čaj
4,20 EUR
Kompas 3,00 EUR
Potovalni set 3,00 EUR
Barvice v tulcu 5,00 EUR

Rute in ogrlice v embalaži z
Alminimi cvetličnimi motivi
od 10,00 EUR do 20,00 EUR

Muzej novejšje
zgodovine Celje

Prešernova ulica 17,
3000 Celje

Knjiga Josip Pelikan:
Kronist mesta Celje
Andreja Rihter
Celje, 2011, 112 str.
cena 25,00 EUR

Knjiga New Trends in
Museology
Léontine Meijer-van Mensch
& Peter van Mensch
Celje, 2011, 120 strani
cena 15,00 EUR

Katalog Moj rojstni dan
Celje, 2011, 20 str. 1,50 EUR

Darilni škatlici, dve velikosti
1,50 / 3,00 EUR
Čestitka Moj rojstni dan
0,40 EUR

Kaj se skriva pod klobukom?

Zadnja celjska klobučarska delavnica
mojstra Tomažina se spreminja v muzej.

Obiščite ga!

museum of recent history celje
mnrz
muzej novejšje zgodovine celje

Bori Zupančič je karikaturam dodal tudi svoje songe.

Foto: Helena Voglsang

Prosto po Prešernu v MnZC.

Foto: Gabrijela Kovarčič

Pust Mozirski in Generali Vranarji so zasedli muzej ob otvoritvi razstave Savinjski pust.

Foto: Gabrijela Kovarčič

Predstavitve knjige Celeia Cilli Celje se je udeležil tudi celjski škof, msgr. dr. Stanislav Lipovšek, ki je z zanimanjem prelistal knjigo.

Foto: Nataša Zmajer

Veleposlanik Republike Litve g. Rimutis Klevečka s soprogo Virginijo na obisku v Pokrajinskem muzeju Celje. V srednjem veku je Litvo in Celje povezovala Ana Celjska, poljska kraljica.

Foto: Nataša Zmajer

Barbara Vidovič kot Thea Schreiber Gammelin v monodrami Moje življenje z Almo Karlin, avtorja Michaela Greena Alujeviča, v Pokrajinskem muzeju Celje.

Foto: Rada Hribšek

8. februarja smo zabeležili rekordni obisk razstavišča Celeia – mesto pod mestom.

Foto: Stane Rozman

Združeni celjski muzealci na Ulici obrtnikov.

Foto: Gabrijela Kovarčič

Nagradno vprašanje

Katera stalna razstava se bo odprla v Knežjem dvoru jeseni 2012?

Odgovor

Ime in priimek

Naslov

Odgovore pošljite do ponedeljka, 30. aprila 2012, na naslov Pokrajinski muzej Celje, Trg Celjskih knezov 8, 3000 Celje, s pripisom »Nagradno vprašanje«. Tri izmed pravih odgovorov bomo nagradili z lepim darilom iz naše muzejske trgovine in z dvema brezplačnima vstopnicama. Nagrajenci bodo obveščeni po pošti.

Nagrajenci iz prejšnje številke so: **Antonija Sodja**, Čopova 15, 3000 Celje, **Albina Jošt**, Škapinova 13, 3000 Celje in **Uroš Kladnik**, Vruncčeva 25a, 3000 Celje. Nagrade lahko prevzamejo v muzejski trgovini Muzeja novejšje zgodovine Celje.